

Památková kniha

Pamětní knihu vede: *Josef Wander, oficiál, přednosta stanice*

Dne 26. února 1924

V dohodě se stanicí Lampertice byla oblast stanice Žacléřské ohledně sepisování paměti stanovena od km 4.⁰ až ke konci trati Königshan – Žacléř.

Stanice, 610 m nad mořem, jest konečnou stanicí. Místní dráha v roce 1882 společnosti „Österreichische Lokaleisenbahngesellschaft“ /: Ö.L.E.G.:/ se sídlem ve Vídni postavena, sloužila původně výhradně přepravě uhlí z uhelných dolů v Lamperticích a v Žacléři. Doprava byla 5.října 1882 zahájena. Stavěl stavební podnik Schön & Veselý, Praha. Stavbu vedl ing. Svátoš.

V roce 1888 převzala provoz na této trati Jihoseveroněmecká spojovací dráha /: Südnorddeutsche Verbindungsbahn = S.N.D.V.B.:/ rovněž se sídlem ve Vídni a byla 1.ledna 1910 zestátněna.

K dosavadní jednopatrové budově /: viz příloha 1:/ přistavila dráha v roce 1898 na severní straně byt o 2 pokojích a kuchyni. Nový tento byt přidělila dráha traťmistrovi, který dosud bydlel pod přístřeším v pokoji a kuchyni. Uvolněný podkrovní byt obdržel strojní topič.

Sloučením zdejšího traťmistrovského okrsku Königshan – Žacléř byl byt traťmistra uprázdněn a v roce 1912/13 přeměněn částečně v služební kanceláře a čekárna III. třídy zvětšena. Z dosavadní kanceláře byla zřízena čekárna II. třídy.

Zrušením II. vozové třídy na místní dráze dnem 1.června 1923 byla také čekárna II. vozové třídy zrušena a jako kasárna pro průvodčí vlaků zařízení. Tomu účelu dosud sloužící místnost obdržel jeden jízdní dělník jako naturální byt.

Sklepy staniční budovy byly celá léta zatopeny vodou a vyžadovalo čerpání vody /: denně asi 1 hodinu, za deštivého počasí až 6 hodin:/ velké výdaje. V roce 1923 bylo odvodnění kladením cementových rour v délce 220 m provedeno. Roury tyto leží u staniční budovy 3 metry pod silnicí.

Topírna obsahovala pouze jednu kolej 19 m délky, v které byly dva stroje umístěny. Silnější uhelná i vznikající ostatní přeprava vyžadovala třetí stoj a byla v roce 1900 kůlna pro uhlí přenesena na její nynější místo na konci nakládací rampy a na takto získaném místě rozšířena topírna o jednu kolej pro jeden stroj v délce 13 m.

U topírny je 6 m hluboká na 97 m vrtaná studně, ze které se voda používala pro stroje i k pití. V roce 1898 přikoupila dráha pozemek pod porculánkou a vystavěla zde vodojem, odkud vede asi 900 m dlouhé potrubí až do nádržky v topírně a k vodnímu jeřábu.

V bytech budovy při topírně bydlí 2 strojvůdci. Na budově nebylo do dnešního dne nic přeměněno.

Pod zdejší stanicí spadají obce:

Bobr	(Bober)
Prkenný Důl	(Brettgrund)
Vermeřovice	(Wernsdorf)
Rýchory	(Rehorn)
Vísov	(Quintental)
Krinsdorf	

Stanice Žaclěř má dvě koleje sloužící dopravě a jednu skladištní kolej, 1 rampu pro vykládání postranní, jedno skladiště drážní a 1 soukromé, pronajaté firmě W. Reimann v Prkenném Důle. Ve stanici se nachází 1 sněhový pluh, pro který byla v r. 1904 kusá kolej vystavena prodloužením druhé koleje souběžně s širou tratí.

O převratu prvního dne přesně nikdo nevěděl. Kroužily zde zprávy přivezené z trati vlakovými zřízenými, které si často odporovaly. Opanovala zpráva o stanovení „Deutschböhmen“, což podporovalo hlavně hnutí Němců, tzv. „Volkswehr“ v Žaclěři. Železniční služba konala se ale bezvadně dále v jazyku německém.

Úřední listy docházely sem od nově zřízených ředitelství v Ústí nad Labem a v Teplicích Šanově a služební rozkazy od Libereckého výkonného úřadu. Začátkem prosince sem došly první rozkazy a úřední listy ředitelství v Praze. Dne 24. prosince 1918 přijelo československé vojsko do Žaclěře. Pro posádkové velitelství byla uprázdněna 1 místnost v přízemí staniční budovy.

Při obsazování služebního místa nebylo zapotřebí ani četnické ani vojenské pomoci. Železniční správa ani služební místo neutrpěly při převratu žádných škod. Doprava nebyla přerušena.

Slib věrnosti složili zdejší zaměstnanci dne 28. dubna 1919.

Posádka zůstala jako zesílení pohraniční stráže až do května 1920.

Obyvatelstvo jak místní tak i ono z okolí zabývá se hornictvím, průmyslem a hospodářstvím.

Žaclěř má dle sčítání z roku 1921	785, tedy 22,07% českých
	2761, tedy 77,72% německých
	11, tedy 0,21% jiných

obyvatelů.

Žaclěř má okresní soud a okresní nemocnici. Berní správa odtud byla přeložená dnem 1. ledna 1922 do Trutnova.

O zámku na jižní straně města Žaclěře, jeho zřízení a jeho majitelích vypravuje se mnoho povídek, sahajících až do 11. století. V roce 1750 postavili Jesuité zámek, jenž byl svého času rozbořen znovu. V roce 1759 shořel. Žaclěřské panství v rozsahu 1867 jiter, 999 sáhů koupil dne 10. ledna 1877 Karel August Hesse za 444 000 zlatých a nechal zámek, jak dnes stojí, postavit. V roce 1913 koupil zámek s $\frac{2}{3}$ bývalého panství Baron G.A. Kramsta za 1 $\frac{1}{2}$ milionu korun.

Továrny a větší závody jsou:

Pivovar (majitel Petrasch) vaří pouze pro vlastní potřebu.

Sklárna – první majitel František Breit a syn, od roku 1909 Robert Schicketanz, který přistavil v roce 1910 novou sklárnu a prodal obě v roce 1914 Josefovi Riedlovi. Vyrábí nyní pouze sklo v tyčinkách, které se řezou ve Svárově a v Železném Brodě na korále.

Porculánka Bohdana Pohla dělá nyní výhradně izolátory různého druhu pro vysoké napětí. Od roku 1923 přezkušují se tyto izolátory ve zvláštní zkušební stanici v této továrně až na 300 000 voltů.

Přádelna Inu – majitel G.A. Buhl od roku 1923, dříve H. & F. Weihard.

Továrna na surovou lepenku krytinovou – majitel W. Reimann, Prkenný Důl.

Z živelných pohrom nutno uvést:

Silné krupobití v roce 1908

Silné sněhové vánice spojené s přeruchou dopravy, a to

9. ledna 1905

1. až 4. Dubna 1907

Velikonoční neděle 1915

20. až 25. Února 1917

25. prosince 1923

6. až 9. Února 1924

20. prosince 1924

Stavba české obecné a občanské školy v Žacléři, s kterou bylo započato v září 1923, jest ukončená. Stavbu provádí stavitel František Výchna od firmy „Architekt Ladislav Machoň v Praze“.

Silná vichřice dne 14. února 1924 poškodila střechu nové školy značně, dle odhadnutí stavitele shodil vítr asi 1000 tašek, kusy tašek ležely na 40m daleko od budovy. Okna a střechy sousedních budov byly tím silně poškozeny.

V běžném roce bylo v Žacléři 15 novostaveb, vesměs domky pro 2 až 3 rodiny v Bobru4 novostavby, vzdor tomu trvá bytová nouze dále, takže až 4 rodiny bydlí v jednom bytě.

Odilo Breit, vnuk zakladatele zdejší sklárny, rozprodal celý jeho zdejší majetek. Obě vily se zahradou koupil stavitel Edmund Schubert, chlévy a stodoly firma Josef Riedel, lesy a pole obec Bobr.

Na podzim roku 1924 došlo do Žacléře dráhou 148 000 kilogramů bramborů a 37 000 kilogramů zelí. Před rokem 1914 docházely do Žacléře pouze menší zásilky bramborů dráhou, ročně asi 5 000 kilogramů a silničními povozy taktéž asi 5 000 kilogramů ročně. Silnější dovoz bramborů odůvodňuje se z jedné strany špatnou úrodou následkem vyčerpání půdy v předešlých letech a z druhé strany zdražením mlýnských výrobků.

18. listopadu 1925

Dne 9. června 1925 vypukl ráno ve 4.⁰⁰ hod. v Žacléři v domě číslo 86 oheň zapařením jetele. Uvedený dům jakož i dům povozníka Kleina shořely úplně.

Dne 12. června 1925 pořádala severočeská jednota slavnost otevření nové české školy v Žacléři a odpoledne slavnost základního kamene národního domu.

Dne 14. srpna 1925 ve 22.⁰⁰ hod. vypukl v obchodě paní Schwarzbachové č. 4 v Žacléři požár. Místnost jest klenutá, požár se nemohl dále rozšířit.

Dne 19. srpna 1925 ve 23.⁰⁰ hod. chytl na Mariánském dole sklad důlního dříví a shořela celá tam umístěná zásoba asi 350 m³ dříví. Sousední část dolu, pila a lanová dráha byly zachráněny.

Dnem 1. září 1925 odchází strojvůdce vrchní oficiál Čeňek Nezdera do trvalé výslužby a přesídlil do Haňspachu. Na jeho místo byl přeložen strojvůdce vrchní oficiál Jiří Sedláček z Josefova Jaroměře.

1926

Dne 5. února střetl stroj vlaku 5306 povoz pana Vendelína Kaspera na přecestí v km 4⁷ následkem splašení krav. Úraz neutrpěl nikdo. Poškození stroje nepatrné.

27. dubna 1926 zastavil vlak 5314 v km 4⁷. 1¹/₂ roku staré dítě paní Marie Mohouptové sedělo vedle kolejnice. Dítěti se nestalo nic.

30. září 1926 položili neznámí pachatelé v km 4⁸ brzdící saně na kolejnice. Vyjízďející vlak 5302 najel na saně. Škoda na stroji nepatrná.

Sněhový pluh, který již k jízdě způsobilý nebyl, rozložili zámečníci trutnovských dílen dne 3. října 1926 a odeslali k vyřadění.

Stavební ruch byl v roce 1926 v Žacléři nepatrný.

Naproti topírně postavil Bohuslav Prouza , horník, rohový dům. Jiné novostavby letos v Žacléři nebyly.

Věž zdejšího kostela, z které se vydrtilo při zvonění všemi zvony několik cihel, nechal majitel zámku H.G. Kramsta důkladně opravit.

V srpnu t.r. nastoupil ve zdejší nemocnici primář Dr. Jan Havlíček, znamenitý chirurg, syn bývalého přednosty dopravního úřadu v Chomutově pana vrch. Insp. Josefa Havlíčka. Na pokyn primáře byla zdejší nemocnice rozšířená a novodobě zařízená.

Pověst o zdatnosti zdejšího primáře se rychle rozšířila a jest nemocnice, která dosud byla slabě navštěvována lehkonemocnými, přeplněna těžce onemocnělými.

15. října 1926 bylo elektrické osvětlení ve zdejší topírně zařízeno.

Železniční lékař pan Dr. Richard Schwertassek odešel 1. srpna t.r. do výslužby. Prozatímne byl jmenován Dr. Artur Sobe substitučním železničním lékařem.

1927

Změny:

Naturální byt v přijímací budově, přízemí – Heřman Link, průvodčí vlaků – od 1. října 1923 do 30. června 1927, Vlček Josef, staniční dělník – od 1. července 1927 do 29. února 1928.

Přemístění bez náhrady:

Braun Bedřich, průvodčí vlaků, výslužba 1. února 1927

Link Heřman, průvodčí vlaků, přeložen k DÚ Liberec 1. června 1927

Steklý Josef, průvodčí vlaků, přeložen k DÚ Česká Lípa 1. června 1927

Anders Engelbert, průvodčí vlaků, přeložen k DÚ Poříčí u Trutnova 1. června 1927

1. červnem 1927 dojíždějí průvodčí vlaků z hlavní tratě do Žacléře. Trutnovská souprava se v Königshanu dělí, 2 osobní vozy jedou do Libavy (Lubawka) a 2 vozy do Žacléře. Vlakvůdcovskou službu obstarají 2 vlakvedoucí sídlem v Žacléři.

Dne 22. ledna 1927 prorazily nárazníky 20-tunového vozu loženého uhlím, který byl přistaven do zdejší topírny, čelní zeď na konci 1. koleje v topírně a poškodily spádové potrubí vedoucí od nádrže k zemi následkem dlouhého spojení mezi vozem a strojem.

Dne 18. října 1927 před vlakem 5307 položili neznámí pachatelé /: bezpochyby školní děti /: kameny na kolejnice v km 4¹. Vlak zastavil a strojní mužstvo překážku odstranilo.

O půl noci z 2. na 3. září 1927 vypukl u pekaře Jana Gabera v Žacléři č. 182 požár od přehřáté pece. Střecha shořela úplně. Zničená byla celá zásoba asi 40 pytlů mouky 10 homolí cukru, 20 krabic cukru, několik pytlů rýže, ořechů a mnoho sena.

Za kolonií postavili si domy:

Václav Sitka, horník /: 2 pokoje a kuchyň /:

paní Strassrová /: 4 pokoje a 2 kuchyně /:

obuvník Josef Karmášek /: 4 pokoje, dílna a 2 kuchyně /:

česká menšina postavila národní dům obsahující jeviště, sál, hostinskou síň a 8 pokojů naproti nádraží si postavil František Havlíček, strojní truhlář, jednopatrový dům /: dílna a výklad v přízemí, 2 pokoje a kuchyň v prvním patře :/

Tím však nepominula bytová nouze a rozhodla se obec v roce 1928 postavit několik domů.

Porculánka rozšířila závod o jednu pec a zaměstnává nyní 520 dělníků /: v roce 1925 zaměstnávala 200 dělníků :/.

Sklárna poslala 30 dělníků, poněvadž je zde nemůže plně zaměstnat, do sklárny v Röhrsdorfu.

V Rýchorech postavil pan Josef Grossman vedle Maxové boudy novou boudu, kterou nazývá Rýchorovou boudou. Bouda má v přízemí 4 hostinské síně a v prvním patře 21 pokojů.

Následkem solných mrazů ku konci roku 1927 zamrzlo několik pramenů napájejících městský vodovod. Přítok do nádrže klesl na 6 litrů za vteřinu.

1928

Vlakvůdce Emil Finger byl dnem 1. srpna 1928 přeložen do trvalé výslužby.

Stavební ruch byl v běžném roce velmi slabý. U nádraží si postavili za sebou v jedné řadě:

Pan Bohuslav Prouza vedle svého domu ještě jeden dvoupatrový, který má v přízemí dva obchody, v prvním poschodí 2 kuchyně a 3 pokoje, v druhém poschodí též 2 kuchyně a tři pokoje.

Pan Oswald Zemann jednopatrový dům s garáží pro 2 auta v přízemí a kuchyní a pokojem v prvním patře.

Pan Jindřich Nimoch jednopatrový dům v přízemí a v prvním poschodí po 1 kuchyni a 2 pokojích.

V sousední obci Bobru byly dva jednorodinové domy postaveny.

Dne 8. května o 9. hodině shořela u zdejšího zámku střecha a u jednoho pokoje prohořel strop. Motorová stříkačka, která byla za půl hodiny na místě, zabránila dalšímu rozšíření požáru. Tři komíny zůstaly státi, silná vichřice dne 15. května porazila dva komíny, které stropy u dvou dalších pokojů prorazily. Na pokyn památkového ústavu v Praze byla střecha v té samé formě postavená a též zase krytá šindelem jako před požárem. Jako příčina požáru bylo zjištěno, že kavky měly v jednom komíně, v kterém se celý rok netopilo, hnízdo. Jelikož se toho dne v místnostech topilo, které vedou k tomu komínu, chytlo hnízdo a části hořícího hnízda a jiskry vyhozené z komína spadly na střechu, kde se rychle oheň rozšířil ve zpráchnivělých vyschlých šindelích.

Dne 20. května ve 22.⁰⁰ hod. shořel v Rýchorech dům č.1, patřící panu Alfredu Rennerovi.

Dne 8. září o půl 9. hodině shořel v Prkenném Dole vedle okresní silnice dům patřící panu Baierovi.

Dne 17. září v 17.⁵⁰ hod. vykolejil vůz Zdv 1-25325 jednou osou na koleji č. 1 mezi prvou a třetí výměnou. Zarážka, kterou měl odražený vůz býti zachycen, uvázla na kolejnicové spoje.

Zdejší pivovar, patřící panu Petraschovi, koupil dne 23. října trutnovský pivovar.

Český okresní osvětový sbor v Žacléři pořádal 21. a 28. října 1928 oslavu desetiletí ČSR následujícím pořadem:

21. října koncert hudebního sdružení v Žacléři

28. října slavnostní přednáška pana prof. Berana z Hradce Králové a koncert na náměstí. Na slavnosti se zúčastnila hojná část spolků, korporací a obyvatelstva ze Žacléře a okolí.

Na příjezdové silnici před přijímací budovou byla v době od 26. srpna do 2. září plocha 200 m² vydlážděná žulovými kostkami a na téže straně budovy pořízen chodník.

V době od 15. do 25. listopadu provedl odbor pro udržování dráhy přestavbu čelní zdi u skladiště a opravu podlahy a výměnu trámů ve skladišti.

V době od 26. listopadu do 20. prosince provedl odbor adaptaci ve zdejší přijímací budově, tím byla dopravní kancelář zvětšena o 12 m², kancelář o 4 m² a čekárna o 8 m².

Porculánka pracovala po větší část celého roku ve dvou směnách, sklárna pracovala i v letošním roce pouze tři dny týdně, provoz v ostatních závodech v běžném roce zůstal tentýž jako v předešlém roce.

1929

Rok 1929 začal silnými mrazy, které dosáhly největší stupeň dne 17. února 1929, a to v Žacléři – 29°C a v Bobru –31°C. Neobvyklá silná zima učinila ve zdejší kraji mnoho škody. Vodovody byly na několika místech mrazem roztrhány. Lesní stromy jehličnaté měly na severní straně silně omrzlé vršky. Ovocné stromy netrpěly mrazem v takovém rozsahu, jak bylo z kraje hlášeno. Zvěř trpěla též silně mrazem, ve zdejší oboře zahynulo celkem 12 srnek.

Dne 25. června v 16.⁵⁰ hod. shořelo půl střechy u zdejšího pivovaru.

Dne 10. listopadu byla v Žacléři založena odbočka tělocvičné jednoty „Sokol“.

Dne 12. prosince byla v Žacléři bouřka se silnou vichřicí.

V červnu 1929 převzal městský úřad v Žacléři příjezdovou silnici u nádraží od dráhy.

Stavební ruch byl v roce 1929 nepatrný. Pan Čeněk Soumar postavil velký dvoupatrový dům s obchodem v přízemí a v prvním poschodí barové místnosti a byt majitele, ve druhém poschodí 7 hostineckých pokojů. Za kolonií byly 2 dvoudobové domy postaveny.

1. říjnem přesídlil konsum „Vlastní silou“ do svého domu koupeného od pana Čeňka Soumara.

1930

Dne 7. července 1930 zahájil ing. Otto Baudisch autobusovou dopravu svým 20-sedadlovým autobusem mezi Žacléřem a Trutnovem přes Babí a Horní Staré Město. Frekvence na této lince byla dosti silná.

Dne 13. března 1930 zemřel ve zdejší nemocnici 21. října 1880 narozený strojměstce, vrchní oficiál Josef Ruffer. Zesnulý byl dne 6. března na žaludeční rakovinu operován. Žaludečními a střevními nemocemi churavějících jeví se ve zdejší kraji poslední dobou nadmíru velký počet. Od října 1930 do konce roku měla zdejší nemocnice stále všechna lůžka obsazená, z toho 80% chorobou žaludku.

Dne 26. října začalo sněžit odpoledne. Do toho přišla bouře a trvala do poledne dne 27. října. Největší stupeň dosáhla vichřice 27. října ráno v 9.⁰⁰ hod. V té době vyvracela vichřice celé lesy; stromy byly převráceny buď i s kořeny nebo kmeny ve výši asi 3 m od země přelomeny. Žacléřské panství ztratilo tak $\frac{3}{4}$ svých lesů a odhaduje se množství polomového dříví na 60000 m³. V září bylo započato se stavbou obytného domu pro státní zaměstnance, stavba bude teprve k jaru 1931 hotová a má v té novostavbě býti 5 státních zaměstnanců ubytováno. Jiné novostavby nebyly v tomto roce v Žacléři provedeny.

1931

Zima roku 1930/31 byla pro zimní sport velice příznivá a zájezd zimních sportovců do zdejšího kraje byl velký. 28. března stoupla teplota nad 0°C. Teplé větry od jihu roztály v krátké době sních a přechod byl velmi rychlý. Konec roku zůstal bez sněhu. 30. října začalo sněžit, sních však neměl dlouhého trvání, sešel a do konce roku již více nenapadl.

11. dubna 1931 byla v km 4.1 dělníku vrchní stavby Oswalda Demuthovi přejeta vozíkem pravá noha a pod kolenem dvakrát zlomena.

Stavba obytného domu pro zaměstnance byla koncem září ukončena. byty obdrželi 1 železniční zaměstnanec a 4 poštovní zřízení.

Na jmění majitele hotelu Čeňka Soumara byl v červenci vyhlášen konkurz. Řízení nebylo dosud ukončeno.

Živelnou pohromou v roce 1930 způsobené polomy byly do konce měsíce října uklizeny, část dříví byla odvezena do továren na papír jako brusné dříví. Kmenové dříví se na polní pile postavené u žacléřského uhelného dolu „Elišky“ řeže na prkna. Koncem roku 1931 zůstalo u žacléřského panství ještě asi 30000 m³ neodvezeného dříví v lese a sotva bude do konce roku 1932 odvezeno.

Nezaměstnanost nebyla ve zdejší kraji citelná. Nejvyšší počet byl 8% obyvatelstva.

1932

V tomto roce začalo sněžit dne 28. ledna, po celou zimu zůstala teplota mírně pod nulou, nejnižší bod 21. ledna -12°C . Sníh zůstal ležeti do 25. března, obratem větru od jihu stoupla teplota nad nulu a sníh se rychle ztratil.

Od 1. března pracuje se na dolech pouze v pondělí, v úterý, ve čtvrtek a v pátek.

Firma Theodor Pohl, porculánka, vypověděla 40 dělníků a pracuje s 80 dělníky dále. V roce 1929 zaměstnávala tato firma 300 dělníků. 5. prosince dostala firma hydraulický lis celkové váhy 19000 kg (jeden kus z toho vážil 13500 kg). Složení z železničního vozu trvalo 4 hodiny, přeprava až k továrně 3 hodiny a další přeprava až do továrny do druhého poschodí trvala týden. 8. ledna 1933 byl lis poprvé v činnosti.

Sklárna vypověděla k 31. březnu 1932 veškerý personál a závod naneurčito zavřela.

Přádelna pracovala od začátku roku stejnoměrně skoro v plném rozsahu. Každotýdně vyvážela až do konce května 4000 až 5000 kg příze do Německa. Dne 30. června při silné bouři uhořelo do továrny, na třech místech vyšlehly plameny a přádelna shořela. Kotlovna, vochlárna, truhlářské a zámečnické dílny a kancelář byly zachráněny. Velké zásoby lnu, koudelky a hotové příze byly obětí požáru. Bylo ihned započato se stavbou a 15. listopadu začala přádelna znovu pracovat. Aby firma neztratila zákazníky, nechala zpracovat len v Andělské Hoře Lichtvardě a přízi rozesílala ze Žacléře svým odběratelům.

Dne 30. června uhořelo též do budovy městské plovárny a byl plavmistr se svým zřízencem bleskem omráčen.

Dne 7. května odešel zřízenec lesní správy v Žacléři I. Locker z domova, dne 10. května byl nalezen v lese nad továrnou firmy W. Reimann, kde se zastřelil. Zpronevěřil zaměstnavatelem mu svěřených a si 3000,-.

Dne 22. června odešel druhý zřízenec lesní správy Aristid Schwarz z pracovního místa a zastřelil se na Špičáku u Königshanu. Po dlouhém hledání byl nalezen dne 1. července již v silném rozkladu. Nevyléčitelná pohlavní nemoc byla příčinou sebevraždy.

22. května při hasičském cvičení v Žacléři stavěli hasiči žebřík u hasičské kůlny pod náměstím a dotkli se žebříkem elektrického vedení 10000 Voltů. Hasič Karel Fischer držel žebřík po straně okovaný a byl proudem usmrčen.

Dne 20. srpna jel Josef Muschik a Richard Pavel, oba ze Žacléře, na motorovém kole z Liberce do Žacléře. Před Novou Pakou v ostré zatáčce najeli na osobní auto, byli těžce zraněni a zemřeli téhož dne v nemocnici.

27. listopadu byl vykraden výklad hodináře a zlatníka Karla Kirschlagersa v Žacléři a bylo ukořistěno zboží v ceně 30000,-. Jako pachatelé byli zjištěni Josef Jiránek, Hamatschek a Dietrich z Trutnova.

Dne 11. prosince bylo vzteklým psem pokousáno v Žacléři a okolí 5 osob. Pes byl v Lamperticích zastřelen.

Stavební ruch byl slabý, nad hornickou kolonií v Žacléři bylo postaveno 5 jednorodinných domků.

Nezaměstnanost stoupla náhle z 8% v lednu na 19% v červnu a 32% v prosinci.

Dne 3. listopadu byla zahájena doprava ČSD autobusu na lince Žacléř - Trutnov přes Lampertice, Bernartice, Zlatou Olešnici. Linka je silně frekventovaná. Průměrná tržba za 1 km činila za listopad 3,08 Kč, za prosinec 3,15 Kč. Osobní přeprava železniční zavedením této autolinky netrpí.

1933

Zima zůstala až do konce února při 5 až 10°C pod nulou. Sněhu bylo málo a ztratil se začátkem března příliš rychle. Jaro i léto zůstalo bez velkých vydatných dešťů a podzim byl též suchý. Následkem toho nastala v Žacléři nouze o vodu. Městský vodovod byl od září až do konce roku denně pouze od 6. hodiny ranní až odpoledne do 4 až 5 hodin otevřený.

Dne 8. ledna 1933 podkopávali tři horníci nachytaný prach odplavený od prádelny uhlí. Zmrzlá vrstva nad nimi se sesypala a usmrtila dva horníky, Bedřicha Plischkeho a Františka Goliáše, oba ze Žacléře. Třetí byl zachráněn.

9. března ve 20.00 hod byl pozorován na půdě v domě staničního pomocníka Karla Baudische oheň. Jelikož nebyl nikdo doma, vnikli sousedé do domu a oheň v krátké době uhasili. Škoda je nepatrná.

20. března v 1 hod. po půlnoci shořela povozníku Josefu Mohauptovi maštal.

Stavební ruch byl slabý. Naproti nádraží si postavil vrchní oficiál Alois Jaruschka nový domek. Josef Mohaupt postavil na místě shořelé maštale obytný dům. Staniční pomocník Karel Baudisch rozbíral svůj rodný starý dřevěný domek a postavil tam nový dům.

Koncem března byl dán průvodčí vlaků Vilém Houžvička do výslužby. Na jeho místo byl přeložen z Trutnova průvodčí vlaků Josef Joudal.

Přednosta staničního úřadu Lampertice, vrchní oficiál Alois Jaruschka odešel 30. října do výslužby a přesídlil do svého nově postaveného domu v Žacléři.

Ředitel dolů inženýr Bohumír Sauttner odešel 30. září do výslužby a přesídlil do Plzně. Na jeho místo byl jmenován inženýr Bohumír Heenc jako vedoucí závodu. Zároveň mu byl udělen titul důlního inspektora. Důlní rada, vrchní inspektor Jindřich Schotola byl dán 31. července do výslužby.

Zdejší notář Dr. Josef Reinwarth byl jmenován notářem v Broumově. Notářství v Žacléři obdržel Judr. Ludvík Weinlich.

Zdejší spolek „Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei“ zastavil dne 2. října svou činnost a spolek „Deutsche Nationalpartei“ se rozpustil dne 3. října.

Dne 10. října byla zastavena činnost spolku „Deutscher Turnverein na rozkaz okresního úřadu.

Porculánka a přádelna lnu pracovaly v roce 1933 asi ve stejném rozsahu jako loňského roku.

Sklárna se rozhodla odprodati asi 5 obytných budov. Vilu naproti nádraží koupil lékař Dr. Josef Hillitzer, pro ostatní objekty se dosud nenašel kupec.

Nezaměstnanost se o něco zhoršila.

Autolinka ČSD Žacléř – Trutnov se osvědčuje. Frekvence zůstala stejně silná jako loňského roku.

1934

Zima byla od počátku roku mírná, sněhu napadlo poměrně málo. Přechod do jarního teplého počasí začal již začátkem března a již v druhé polovině března byl sníh úplně pryč. Vydátné deště nebyly, pršelo po celý rok poměrně málo. Od 10. června nepršelo až do 4. září. Teplota zůstala po tuto dobu mezi 20 až 28°C ve stínu. Prosinec byl teplý, 20. prosince +12°C, 24. prosince +2°C, 25. prosince začalo sněžit a teplota zůstala do konce roku na -3°C.

V lesích v okolí Žacléře sbíralo obyvatelstvo pilně houby, obzvláště hříby, kterých bylo takové množství, že je lidé nosili v nůších domů. Nikdo se nepamatuje na takové množství. Největší hřib vážil 1,49 kg. Úroda brambor byla též hojná a jednotlivé kusy vážili až 95 dkg.

Stavební ruch byl slabý, novostavby byly pouze dvě, přestavby a opravy budov byly nepatrné.

Požárem bylo zničeno: 13. července v 15.45 hod. dům č. 4 v Žacléři, majitelka Františka Schwarzbachová, shořela střecha a celé první poschodí vyhořelo uvnitř. Dům měl být druhého dne ve veřejné dražbě prodán.

21. července o 1 hodině noční shořely v hořejší části města dřevěné domy Rudolfa Dorfmeistera a jeho souseda Emila Hrušky do základu.

Dne 13. září ve 13.30 hod. shořelo v Bobru stavení vdovy Eflerové.

24. prosince v 17.00 hod. shořel na Rýchorách úplně dům rolníka Josefa Baiera („U zvonice“).

Dne 5. února zemřel zde majitel porculánky Theodor Pohl, byl raněn mrtvicí.

Zdejší panství nechalo letos polovinu v roce 1930 polomem zničených lesů nově vysázeti. Druhá polovina má být vysazena v roce 1935.

V přepravě zboží i osob lze pozorovati pomalý vzestup.

Nezaměstnanost se pohybuje ve stejných mezích jako loňského roku.

Zdejší nemocnice je stále přeplněná nemocnými.